„ЗАСТАВА“ излази редовно средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 65. У Новом Саду у уторак 29. априла (11. маја) 1886. ГОДИНА XXI

ИЗБОРИ У СРБИЈИ.

Ми смо већ од месец дана непрестано говорили, да ће опозиција или отрпити Гарашанинове неправде и насиља при изборима и онда подлећи или, ће се морати побити. И опозиција је подлегла грозним насиљима Гарашанинових чиновника и полиција. Погледајмо само на дуги низ неправда и насиља која су се још далеко пре избора по Србији починили. Срезови који посредно бирају посланике страдали су у томе највећма. Избори повереника који ће бирати у месту изборног среза посланика, обављени су на неким местима око поноћи На другим местима изабрали су чиновници поверенике са својим сејменима и жандарицама. Бирачи су апшени и на све могуће начине злостављани, тако да су бегали у шуме и сакривали се по брдима. Чак су и опозиционе кандидате апсили. Народ се против тих насиља жалио у Београду, но помоћи разуме се није било. Долазиле су депутације из среза грочанског и лепеничког да се жале на незаконитости, које су власти при избору повереника починили Може се рећи да ни у једном срезу није обављен избор повереника у реду, свугде је било насиље, које да исприча човек морао би писати дебеле књиге. А што је најглавније **сви избори повереника обавили су се под ванредним стањем.**

Начелници, који су Гарашанинови стубови, брисали су из листина имена изабраних опозиционих повереника, па именовали своје људе. У Зајечару мал није платио главом тамошњи начелник за своја насиља. Бирачке листине склапали су чиновници самовољно и апсили оне, који се томе противише. У ужичком округу, о коме је познато да је најчистији радикални округ и где влада нема уз себе ни једно дете а камоли бирача, протурила је влада грозним насиљем, управо простим именовањем шест својих посланика.

Но ове неправде, незаконитости и насиља достигли су свој вршак о самом дану избора. 26. априла Гарашанин је заповедио чиновницима, поповима и учитељима да гласају за напредњака На два изборна места дошло је до крви. Осим полиције умешала се и редовна војска, те пуцала у гомиле народа и повереника На гласање пуштали су прво своје поверенике, па кад су ови гласали уапсили су опозиционе поверенике и прогласили да је напредњачки кандидат једногласно изабран. **Свакако је победа опозиције била немогућа** Само оваким поступцима могао је Гарашанин постићи да буде **изабрано 60 напредњака 43 радикала, 10 либерала и 5 ван странака.** Пет избора је уништено. Влада има дакле половину изабраних посланика а другу половину опозиција. **Тек са од краља именованих 40 посланика имаће влада већину.**

Поред свега тога, и баш кад се то све узме у обзир мора се признати да је народ изабрао још доста опозиционара. Управо чудо, што је и једног јединог изабрао. Избори ови дакле доказују, да је народна свест будна, да у народу има жилавости, али доказују и то, да народ парламентарним путем не може ништа постићи и да ће народу увек остати ово: или да отрпи неправду па да подлегне, или **да се** против тога **побуни.**

Расцеп радикала и фузија с либералима шкодила је додуше, али да свега тога није било, избори би опет испали исто тако. Неудаћа истиче из Гарашанинове неправде и нечувених насиља његових потчињених.

Ми ћемо се на све то вратити а сад прелазимо на вести са биралишта:

Београдских листова од недеље 27. о. м. нисмо добили данас, те потанкости о изборима на основу њихових извештаја не можемо донети у овоме броју. То ћемо ваљда тек у идућем броју бити у стању учинити.

Пештански Кореспонденц-биро разаслао је ове брзојаве: Избори су свршени. Владина странка добила је 60 посланика, радикална странка 38, „Ристићева“ странка 15 (Под „Ристићевом“ странком мисли се 10 либерала и 5 фузиониста радикала Отуда је у овом брзојаву 38 радикала, а не 43 као у нашем извештају. Ур. „Заст.“) Има пет посланика који неприпадају ни једној странци. Због неуредности наређени су у 6 срезова нови избори. Са именованим посланицимима имаће влада преко 100, а опозиција 59 посланика.

У Београду је победила први пут опозиција Изабрани су радикал Рака Миленковић са 791, либерал Јова Кремановић са 789 гласова. Напредњачки кан идат добио је 735 гласова. — У Нишу и Крагујевцу су победили либерали, а у Шабцу и Ужици радикали. Напредњаци су победили у Јагодини, Пожаревцу, Г. Милановцу и Чачку. У Алексинцу, Обреновцу, крагујевачком, београдском, алексиначком, књажевачком и зајчарском срезу победила је опозиција. Влада је победила у ужичком, крајинском, пиротском, врањском и топличком округу.

Још нешто о назаренству.

Доста чланака изађе већ, под овим насловом. Па и ја након, да вам пошљем мало дописа, да вам пошљем моје мњење.

У 27 и 28 броју овог цењеног листа, изађе чанак, који вели, да се на матерњем језику обавља служба божија, а црквено-словенски језик, да се истисне из цркве. Ово зацело нико одобрити неможе, јер црквено-словенски језик употребљаван је од толико стотина година, у црквама готово свију Словена, па никоме не учини толико криво, да га изгањају из цркве, него први ми.

Нека остане он где је.

Многи знају, да су Назарени на кривом путу, па их ипак не може нико побити, јер они ваде изреке из св. писма, само што многи што-шта и преврну, тако, да му не знаш крсна имена.

С тога баш што их не може нико побити, можемо бар на пут стати прелажењу у Назарене.

Г. писац у 59 броју овогодишње „Заставе,“ вели у своме чланку, под истим насловом: Ја питам, који је свештеник и учитељ доспео, да проучава библију, те да би могао побити Назарене

А ја бих вас скромно запитао г писче: Ком свештенику не спада у дужност, да свето писмо проучава? Зар није свето писмо у причама — већином написано? Зар нису дужни г.г. свештеници, да га тумаче народу, који у храм Божији долази? Није ли тако? А кад то знамо! Треба да се постарамо, да се тако и у храму твори, и то наравно што чешће!

Г. писац у 59 броју овогодишње „Заставе“ вели: „Нека народи имају св. писмо преведено на свој матерњи језик, и у том уживају, а не као ми, само у лепоме гласу, нити глуп-блену у златне литије и шарене иконостасе, као што је то код нас Србаља.

Врло ми је немило г. писче, што вам морам рећи: Ви не знате нашто су иконе у храму? Дакле треба уклонити из храма, па ћемо и ми онда мање више бити Назарени. На тај начин, не треба да славимо ни крсна имена! А шта је Србин, који не слави крсна имена? Назарен.

Назарени профанишу наше црквене обреде. Па за то треба да се обреди у потпуној мери врше, а не као мимогред. Треба да се постарамо, да их учврстимо у цркви нашој, јер ако стоје на лабавом темељу, једном се мора срушити.

Сад ћу да наведем — као што чух од Назарена — зашто прелазе у Назаренство!

Зашто да идем у зборницу — веле — (тако називају они наш храм божији) и да се клањам иконама (целиваћим) које су обојадисане и од лима, та онда смо идолопоклоници, а кад је светац какав, да дајем и новчић „попи“ што ми је метнуо крст на чело, од уља, које није он купио него црква, а он купи оне новчиће. А зар није Господ казао: „Дом мој нека је дом молитви, а не трговине!“

Па шта ми да кажемо на то? То је зацело истина! За тим треба да настојимо, да тога не буде!

Па зар се мора носити тас у храму? Не кажем, да не! Али општина црквона, која добро стоји материјално, зацело не би требала да допусти то. Ено нека се угледа на „госпођиначку“ црквену општину, која може, као малена, за дику служити и великим општинама

Даље веле: Зашто да плаћам попи, (фарисеју, како их и називају) када ми свети водицу? Па ме још пита хоћу ли малу или велику? Зар се малом молитвом мањи греси опраштају, а већом већи греси!

Дакле далеко смо дотерали, да г. свештеници продају опроштај грехова за двадесет и четрдесет новчића. Зар нема сесију и хиљаду форината? Ваљада треба једна молитва да се чита свима, а не једном мања, једном већа, ко како плати! Зар нисмо сви једнаки пред богом?

А кад умре какав богаташ, тада му се поје све стихире, а када умре какав сиромашак, тада се може задовољити и с неколико.

Зар не треба сваком једнако? Зар нисмо сви једнаки пред богом?

То наваћају Назарени, а по моме мњењу све то би се могло отклонити, кад би се хтело! Не треба дакле кроз прсте гледати.

У Србобрану. **Васа Ђ. Тешић.**

Политички преглед.

Грчка. Европа је дакле закључила блокаду (затварање) грчких пристаништа. Овај закључак Европе немило је дирнуо све оне, који су пријатељи слободе сваког народа. Једино годи тај насилички поступак Европе према слабој Грчкој, — чивутским повинарима, њима је шта више тај поступак још мекан. Они би се само онда потпуно задовољили да велесиле бомбардују грчка пристаништа и да попале грчке бродове. У осталом ово је опште позната чивутска дрскост. Европа је доста учинила за мир. Да Европа сатре ону државу, која хоће да ратује за своју браћу против Турске, било би нечувено насиље. Захтевати пак бомбардовање грчких пристаништа и Атине то је већ много. Кад су Турци клали хришћане по српској Босни, Херцеговини и Македонији, по Бугарској и по Епиру и Тесалији, Европа није бомбардовала Цариград. На глас да ће се грчка пристаништа блокирати завладало је по целој Грчкој огорчење против Европе а одушевљење за рат. Блокада ће се протезати на већину грчких пристаништа и на све ратне грчке бродове. Блокада досад није отпочета. Међутим Грци да се за сваки случај осигурају утврђују пристаништа и шиљу артиљеристе са топовима. У блокади неће учествовати руски ратни брод, па по свој прилици ни италијански. Блокада ће трајати кратко време, само да се препречи ратна акција Грчке. Међутим није искључена могућност да дође до грчко-турског рата. Грчка концентрише војску на турској граници, но она је изјавила да прва неће нападати.

ЛИСТАК.

АМЕРИЧКИ РАДНИЦИ.

Раднички немири били су ове године врло чести. Енглеску, Француску, Белгију и Америку потресала је друштвена грозница. Неуређени одношаји навели су радничку класу да се диже против ове неправде и тако је дошло до озбиљних немира и крви. Но томе се треба најмање чудити у Европи где је радничко стање већ загрдило. Па кад се чак и у Америци, где су одношаји колко толко уређенији, догађају немири и штрајкови па чак долази до крви, онда мора да је невоља и јад достигла свој вршак код радника.

О европским радницима било је говора у „Застави.“ У овом ће подлистку бити говора, и ако у кратко, о стању и животу америчких радника.

Амерички радници и ако нису у свему тако скучени као европски, имају многе неприлике са фабричарима и власницима рудника. Ови последњи могу, кад им дође воља, да отпуштају старе заслужне раднике, а да узимају нове стране раднике. Тиме се дабогме јако уди самим радницима, који остају без посла. Доста прође после времена док се нађе зарада у којој фабрици, а зато се време троши безпосличарећи тешком муком стечена уштеда. Но те уштеде нема сваки радник. Многи има већу породицу, па и веће потребе, те са својом маленом зарадом излази једва на крај Издатци радника по удаљеним фабрикама и рудницима су далеко већи, него по варошима. Ту постоје препродавнице одела и осталих радницима нужних ствари. Разуме се да ту лошу робу радници врло скупо наплаћују. Па и са јелом и пићем није друкчије. Нежењени радници хране се обично по фабричким крчмама, које су препуне свакојаког гада и смрада. Храна, коју троше радници, далеко је гора од оне, која се продаје по великоварошким „шамбреима“, подрумима и прчварвицама. Вино и ракија најлошије је квалитета. Било је случајева, да су се радници од рђавог пића побољевали па и умирали. Од свега овог пати здравље, што је сиромашном раднику најпотребније.

Но сад пређимо на три најзначније фазе у животу америчких радника. Амерички радници су сложни и постојани у штрајковима и осталим случајевима, од којих зависе њихове користи. Та се слога показује кад капиталисте и фабричари отказују рад радницима, кад беспослени радници сметају продаји производа, и напослетку кад обустављају они сами рад. Први се случај зове „lock-out,“ други „buy-cott“ а трећи „штрајк.“ Да разјаснимо ове појаве. Бива случајева и то обично у зиму, да су складишта препуна, готовим израђеним еспапом. Продукција губи нормалну вредност, а фабричари не дају радницима посла, отпушта их, то радници зову „lock-out.“ Да оваке случаје у будуће радници онемогуће, чине они за време своје обуставе рада сваковрсне сметње фабричарима. Који се фабричар усуди да за време штрајка држи своја стоваришта отворена и продаје свој еспап, радници се скупе око стоваришта препреče улаз и одговарају купце да не купују. То је „buy-cott.“ Но амерички су радници врло досетљиви. Они у овој борби за опстанак имају на расположењу разне начине како да себи помогну. Узмимо само од многих, обуставу рада (штрајк) који се и у Европи одомаћио. Да би своју заслугу повисили, смањили број радних сатова, организују по струкама задруге и сложно у одређено време обуставе рад. Штрајк је за фабричаре врло немила ствар, тим пре што се чешће догађа. Са њима начине радници грдне сметње обрту, комуникацији, а бивало је случајева да су богате фабричаре штрајкови утукли у главу.

Амерички радници су уз то врло практично организовани, те им се обично штрајкови са успехом сврше. Они имају велика удружења и то у великом размеру. Задруга „Knighthof Labor“ броји три милијона чланова радника. Сваки члан уплаћује долар уписнине и 3 сантима месечне чланарине. Са грдном главницом, којом располаже задруга потпомажу се радници за време штрајка Задруга је подељена на три управна тела. То су извршни одбор („Executive board“), главна управа, и окружна власт („Assembly district“). Извршни одбор решава тужбе радника против фабричара и у договору са главном управом заказује штрајк. Они радници који су чланови задруге, а не штрајкују, кад је заказана обустава рада, казни овај одбор новчаном глобом. Поред ове задруге немање је важности и удружење „Union“ које има такође огроман број својих чланова. „Union“ је у договору са осталим задругама почео пре десет дана генерални раднички штрајк, да се узакони 8 сати дневног рада за раднике.

Великим радничким страјком ког су сада у мају отпочели амерички радници извојевали су првог дана сјајан успех. Капиталисте и фабричари попустили су радничким захтевима, јер су милионима радника као један човек стојали сложно до крајности. Раднички су захтеви задовољени и у великој већини американских фабрика уведено је обавезних 8 сати дневног рада.

У неким само местима доста незнатан део фабричара и господара рудокопња не приста ше на радничке захтеве. И тамо се десио први пут до сад већи и крвави сукоб. Не зна се како ће се свршити овај последњи чин великог мајског штрајка, али изгледа, да неће изазвати већу трзавицу, ма да су радници почели бивати веома одсудни и служити се — динамитским бомбама. **И. И—ћ.**

Белгијски лист „Инд.-Белж.“ саопштава говор једног грчког државника да је рат неизбежан.

Нови зајам и монопол дувана у Србији. „Н. Б. Дневник“ пише: „Страним листовима јављају из Београда, да је г. Мијатовић са заступницима Лендербанке преговарао о новоме зајму и о установљењу завода за давање новаца на непокретну својину. Ови су преговори прекинути са Лендербанком, али је у исто доба г. Мијатовић намеран да г. Озеровића као свога пуномоћника пошље у Париз, да тамо преговара о поменутим финансијским операцијама. — Монопол дувана као што чујемо, ступа у живот тек 1 јуна, док уговор с Лендербанком не добије одобрењем скупштине законску силу.

Критика.

„Помози се сам, помоћ' ће ти и бог.“ Књиге за народ, свеска пета. Издаје „Матица Српска“ из задужбине Петра Коњевића. За народ написао проф. др. Ђорђе Дера. Штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Цена 10 новчића.

(Наставак.)

Овде је место, да споменем и две три економске и историјске неистине, које се г. писцу поткрале.

Г. писац вели одмах у почетку своје књижице: „Ко живи, као што ваља, ко је радин, усталац око сваког добра, истрајан, срчан и стрпељив; ко се не да савладати никаквим незгодама, већ им јуначки стаје на пут, тај гради себи праву срећу на овом свету, а то је: весео и спокојан живот, материјално благостање и мирна савест.“

То је економска неистина. До душе истина је, да се таквим радом ствара мирна савест, али не весео и спокојан живот и материјално благостање, јер онда би сви милијуни бедних а вредних радника морали бити ако не баш богати, оно бар имућни. Но погледајте по читавом свету и ви ће те се о противном уверити. Уверићете се, да ти као црв вредни радници не само што нису имућни, него у највећем јаду и сиромаштву пропадају.

Очевидно дакле, да рад у данашњем друштву не ствара раднику спокојан и весео живот и материјално благостање. Рад до душе ствара све богатство, али се тим богатством не користи онај, који га је произвео, већ обично такви људи, који нит су „радини, нит устаоци око сваког добра, нит истрајни, срчани и стрпељиви.“

Ту лежи зло, а тог се зла г. писац у својој књижици није ни једном речцом дотакао и ако увиђа и доцније у својој књижици признаје, да су услед грдног државног пореза и различних општинских и других трошкова и намета наступила рђава времена. Но о том ћемо касније говорити.

Г. писац вели даље, да је енглески народ најбогатији на свету.

И то је економска неистина, јер у самој ствари нема сиромашнијег народа од енглеског. Ако хоћемо судити по појединим крупним капиталистама и велепоседницима, онда да богме да г. писац има право. Али ако ћемо судити по огромној маси народа, која нема ни куће ни кућишта, нити има и педља своје земље, већ аргатује и скапава од глади, кад не добије рада — онда сваком мора изгледати врло чудновата тврдња пишчева, да је енглески народ најбогатији. Сетимо се само, да су зимус сто хиљада људи гладовали по великолепном Лондону, да нису ништа имали нит чим да се загреју нит чим да утоле своју глад, па ћемо онда одмах увидети сву економску неоправданост тврдње, као да је енглески народ најбогатији на свету. Богат је неизмерно капиталистички и аристократски сталеж, али није народ.

Г. писац вели даље, да Финићани нису живели у радној земљи, па ипак су се обогатили неуморним и живим радом. То историјски у неколико није оправдано, јер Финићани су одиста живели у радној земљи и подизали су своје колоније само по радним тада познатим земљама. Што се пак тиче, да су се они обогатили живим и неуморним радом, што би стајало само онда, ако се плаћање читавог света узима као рад, јер Финићани у свом тумарању по свету нису друго ништа ни радили, већ су били Чивути старога века, што им је и пропаст ускорило. И тако кад би смо се упустили у потанко историјско претресање, морали би смо доћи до закључка, да је оно, што г. Дера сматра за живи и неуморни рад и што каже, да је Финићане обогатило, да је то управо узрок њихове доцније пропасти било.

Такођер је историјски неоправдано, што г. др. Дера вели да је шпањолски народ био образован, док је био радин, срчан и истрајан. Док су Арапи владали у Шпанији, неговале су се јако науке, особито астрономска и медицинска, али све то није продирало ни у мавријски ни у шпански народ, већ је наука била само лепа забава у горњих сталежа, а шпањолски народ баш у оно доба, које г. др. Дера сматра за најлепше, јер вели, да је тада шпањолска држава била силна и богата и кад се из Америке довлачило силно сребро и злато, баш тада је тај народ најнеобразованији био, јер је над собом трпео господарство језујита и њихове инквизиције. Дакле не стоји, да је шпањолски народ икада образован био, па је за тим из образованости пао у незнање. Да богме да је силно сребро и злато рђаво утицало на Шпањолце, али тако исто не стоји, да је шпањолски народ икада био образованији но што је сад и да је сад лењији но што је био пре. Јужни народи у опште немају нужде, да се толико муче као северни, али то још није лењост нит немар, а да показује непознавање земље и народа, кад се онако кратак суд донесе, да је шпањолски народ лењ, за то доказује шпањолска индустрија, која је ако не већа, оно бар толико иста, као и аустро-угарска.

(Свршиће се.)

Вести из места и са стране.

Одбор петнаесторице отпочео је јуче у понедељак 28. о. м. свој рад у Срем. Карловцима. Чланови одбора стигли су у Карловце.

Заступници европских сила на Цетињу. Један бечки лист дознаје из Дубровника, да је кнез Никола позвао све стране заступнике за Црну Гору да дођу из Дубровника, где су досад становали, на Цетиње. Тамо би се саградиле зграде за конзулате. Земљиште за зграде уступљено је под врло повољним условима.

Нереди у Карлову. „Садашњости“ пишу из Карлова: „Код нас је два каса — журнала из касе нестало, а сад вам ево могу јавити, да је нестало и трећег каса — журнала од паушала; а нестало је и тако званог Бошковићевог плана од деобе иберландских земаља, који је коштао 2600 ф., ето то је јавило поглаварство у прошлој општинској седници сигурно зато, да се не каже, изгубило се, па се ћути. — На ту пријаву искао је вирилац П. П. да се то све пријави краљевском кривичном суду. То је сигурно г натароша Ј. Виловског изненадило, те је обећао, да ће све изгубљено још тражити, те да се суду не јавља; но још се не нађоше изгубљени журнали и речени план иберландских земаља, те сад можемо због изгубљеног журнала дочекати каквог ликвидатора, па да га плаћамо опет скупим новцем. Међутим нам је био племенити и благородни г. Бача М, Трифунац председник седморичног одбора за одкуп иберланда и чује се, да је казао, да ова општина дугује до 50.000 словом педесет хиљада паушала, а каса — журнал од паушала је изгубљен, и сад чекамо као овца нож, шта ће још с нама бити. Чујемо да ћемо добити ликвидатора, а така госта имадосмо већ једном за државни порез, и једва смо чекали, да га се куртали шемо. Скоро три године ликвидирао је и примао по 3 фор. дневно.

Сад да вам јавим да је ово дана био овде г. Стасик кр. судија и предао излаз инциниру да га на сесије подели. Тај излаз док је био ледина уживао га је газда и сирома и пасла је крава, коњ и овца. Наш је општ. дуг као и кикиндски достиго цифру 100.000 ф. и онда Кикинђани саразмерно мало дугују; па кад тако стојимо, морало је и наше поглаварство час ситније час крупније суме узајмати, те кад се год дизао зајам за општину, увек је кредитор на излаз давао. — Већина становника виде излаз у опасности, те преко покојног др. Топонарског адвоката парницу поведу и добију да се излаз на сесије подели. Поглаварство жели, да се са излазом најпре дугови одуже па тек онда подели (а то садањи нараштај доживио не би ту деобу) а наиме за железницу кикиндско-бечкеречку 20.000 ф. а. вр. У прошлој општ. седници на предлог г. солгабирова решено је, да се од ритске општ. земље 200 ланаца издаје све донде под аренду док се 20.000 ф. за речену железницу не исплати.

Али се великој господи не допада 200 ланаца иберландске земље и желе беш речени излаз. Друга занимљива скупштина одржана је 11 априла т. г. У њој је поред свих махинација бележникових решено ипак са већином од 15 гласова да остаје по првом закључку као горе а излаз да се подели. — За предлог поглаварства гласаше само њих 5 да се излаз не дели, док се дуг не одужи.

„Revue de l' orient“. То је наслов мађарском листу на француском језику који је почео у Пешти излазити. По свом програму требао би тај лист да проучава живот народа на југу, те што се додуше изриком невели али између редака чита, ширити мађарску идеју и мађарску културу. Да се не варамо показује то најбоље дугачак ред сарадника тога листа — све сами непријатеља јужних Славјана; доста је да се међу њима спомиње Чива Макс Фалк, Фењвеши, Херих, Јокаи, Клапка и т. д. Било би нам сувишно пријатеље народа и славенског југа упозорити нека не само непотпомажу, него нека прече ширење тог новог листа мађарских шовиниста.

„Zágráb Felsőváros!“ „Обзор пише“: Овако се данас зове горњи град у Загребу, одкако је тамо смештена филијала поштарскога уреда, те поштарске штампиље ударене на листовне биљеговке разглашују то хрватскоме народу управо у време, када се санира нагода, и када се наши заступници зноје у обрани хрватске народности уваћањем хрватскога као службеногa језика на територију краљевине Хрватске. Је ли то можда зато, да се сигнализира успех санирања нагодбе? Или је то дар г, Мишкатовића, изумитеља мађарорсачкога волапика — космополитичкога језика?“

Кратке вести. 4. број „Нове Уставности“ оптужен је због нанете увреде Гарашанину и влади. — 22. априла навршило се 50 година, како се први пут представљао Гогољев „Ревизор“. Неможемо доста да се пачудимо што се на нашој позорници не представља „Ревизор“. — У Земуну излази под уредништвом г. Милоша Грабовачког нов трговачки лист „Јавност“. Растура се у 5000 примерака. — Српска влада мисли установити конзулат у Солуну. — У Великој Горици отворена је брзојавна станица. — У Загорју је падао снег. — У Бикштаду (угарска) бачена је динамитска бомба у стан кр. шумара. Један део куће разнет је, а једна особа позлеђена је јако. — Дефицит белгијског прорачуна износи 700.000 франака — У Кракову су анархисте запалиле неке зграде. — Здравље у двобоју рањеног француског антисемите Друмонта пошло је на боље. — Четрдесет људи се подавило из непажње у Подолији. — Шума око ливадијског руског царског двора горе већ од неколико дана. Веле да су је нихилисте запалили. — У Петрограду пуцала је нека францускиња пет пута из револвера на полицијског чиновника. — Радници мисури пацифичке железнице задовољени су, те су обуставили штрајк. — 13. о. м. почиње у Прагу парница 13 социјалиста Чеха, који су припадали тајној задрузи „Лулиус“. — Севиљски херцег отпочео је издржавати своју казну — 8 година затвора.

Трговина.

Извештај рада од Костовића и друга

у Будим-Пешти

од 26. априла (8. маја) 1886.

Инкасо, комисионска и агентурна радња. Давање предујма.

Храна. У почетку ове недеље био је веома чврст правац нашем житарском раду и при доброј вољи за куп од стране млинова продала се знатна количина жита по одржаним ценама од свршетка прошле недеље. Када су пак у даљем току недеље почела долазити из иноземства нижа бележења и када су млине смањиле свој посао за више месеци, то је крај све умерене понуде робе и хладног времена ослабио правац рада и цене се нису могле одржати, већ закључујемо посао при промету од 70 000 мтр. цти са нешто мало јефтинијим ценама. Раж је мало бољег посла и 5 новч. вишом ценом, средња роба 6 ф. 25—30 н., фина 6 ф. 40 – 50 н., Зоб је одржала цену од прошле недеље. Јечам за храну слабог је промета и цене су нешто слабије; лоша роба 5 ф. 20—30 н., боља 5 ф. 50—60 н. Кукуруз. У почетку недеље ослабио је правац рада, али се при свршетку опет учврстио и остају непромењене цене од конца прошле недеље, фина роба 5 ф. 37½—40 н.

Термини хране:

Жито за јесен бележи 8 ф. 24—25 н. Кукуруз за мај, јуни 5 ф. 40—42 н., кукуруз за јули, август 5 ф. 56—58 н. Зоб за јесен 6 ф. 20—22 н.

Најновије вести.

— Порта је позвала свог заступника да напусти Атину, што је овај и учинио. Заступник се сада налази у Цариграду.

— Из Атине стижу ове вести: На тесалијским обалама појавила се једна турска ратна лађа. На граници се опажају сумњиви покрети турске војске према грчкој граници. Грчке трупе су појачане. — Интернационална флота упловила је у грчке воде.

— Делијанис ће на заступнике Грчке у иностранству послати овај акт: Грчка није помишљала да стоји у ратном односају према силама, када је задржала разоружање. Грчка се обвезала да неће нарушити мир. Блокада доводи Грчку у неугодан положај. Мора страховати од Турске, која ће ову прилику употребити да Грчку нападне. Да се то не догоди Делијанис ће одступити.

— Српска скупштина сазваће се скорим.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 28. априла у вече.)

Беч. Из Атине јављају да је Делијанисов кабинет закључио да одступи.

Атина. „Ажанс ава“ јавља: Збор народа закључио да се влада позове да објави рат а краљ да прими врховну команду. Делијанис је изјавио да рат није страначко питање, те се неможе парламентарном већином или мањином решити, него једногласним општим гласањем. Одговорност за рат може примити само онај, који је уверен, да је народ одлучно намерио рат водити. — Краљ није примио оставку кабинета.

Јаван рачун

о српској беседи у Сентомашу.

Српска црквена сентомашка певачка дружина побуђена је да овим путем најтоплије благодари свима онима, који је материјално потпомогоше приликом беседе, која је држана у Сентомашу други дан ускрса ове године.

Имена прилагача: Г г. Лазар Гавански 2 ф. 60 н., С. Поповић 2 ф. 40 н., Стева Дунђерски 2 ф., Атанасије Араницки 2 ф — По 1 ф. 40 новч.: Милан Јоцић. Јован Миличић и Димитрије Теодоровић. Лаци Бараковић 1 фор. 20 н. — По 1 ф.: Милутин Мајински и Новак Голупски. — По 80 н.: Милан Ј. Настић, Балатан, Никола Н. Николић и др. Едуард Фридман. Александер Јанковић 60 н. — По 50 н.: Паја Чолић и Симеун пл. Николић. — По 40 н: Ђорђе Сивачки, Лазар Каћански, Павле Коларић, Мл. Стричевић, С Краузер, Сава мл. Каћански, Богдан Сивачки, Трифун Путник, Јован Петровић, Димитрије Ђорђевић, Ђорђе Манојловић, Јаков Мезнер, Сава Гргуров и Грос. — По 20 н.: Стефан Манојловић. М. Продановић, Милутин Везилић и Св. Гавански. Свега 27 ф. 60 нов. а. вр. Од улазница 80 ф. 80 н. Укупно 108 ф. 40 н.

Одбор.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашао је

„ЈАВОР“

БРОЈ 17.

ЛИСТ ЗА ЗАБАВУ, ПОУКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Властник: **Змај Јован Јовановић.** Уредник: **Др. Илија Огњановић.**

Садржај:

Голема ме је... Песма Мите Поповића. — Последњи пут... Приповетка. Од Ј. Т. — Ускрс једне уметнице. Превео Милан Ст. Убачић. — ? Песме Владимира Тројановића, — Осам дана по Црној Гори. Побратиму Аксентији Мародићу срп. акад. сликару. Од дра Лазе Томановића. (Наставак) — Коста Богдановић српски књижевник. Прилози животопису му. (Наставак.) — Листак: Васа. (Слика.) — Светковање двaестпетогодишњице Ружићеве и Ружићкиње. (Свршетак) — Белешке. — Разно. — Нове књиге и листови. — Књижевне вести..

„Јавор“ излази сваке недеље на читавом табаку и стаје на 3 месеца ф. 1·25. За стране земље ф. 1·50.

У Н. Саду 27. априла 1886.

Лука Јоцић,
издавач „Јавора.“

ОГЛАСИ.

МАНУФАКТУРНА РАДЊА

В. АДАМОВИЋА

У ТЕМИШВАРУ 2 2

потребује једног шегрта који мора прве две године да се о родитељском трошку одева и рани а трећу годину биће примљен, у собствено моје надгледање. Вољни тој радњи имају првенство, који српски, немачки, мађарски и влашки говоре.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

ТЕОДОРА П. СТОЈИЋА

У ЗЕМУНУ

потребује једног млађег помоћника, који може одма ступити. 1–3

У мојој кући имам на првом месту **на пијаци** велики локал за издавање на три или више година, који би врло згодан за гвожђарску радњу био, или за сечени еспап. Ближи услови код мене у кући. **Ђ. Мартиновић,**
1—1 Ст. Бечеј.

НЕОГРАНИЧНА

ПРВА СРПСКА ФАБРИКА.

Пре кратког времена, одпочео сам у већем фабричном раду мој производ сваке сорте женских и дечијих обућа. Молим моју досадању штовану муштерију а тако исто и остале гг. трговце да ме са њином поруком што више удостоје. За добру и тачну израду јамчим.

С поштовањем
Д. Бошковић,
3—6 Будим-Пешта Wollgasse Nr. 8.

МОЈЕ ДРВАРЕ

на доњем плацу у Панчеву, бивше Ђоке Николајевића, дајем од 1. јула 1886. год. за три и више година под закуп, исте су довољно простране и за горећа дрва.

Који жели исте закупити, нека се непосредно на мене обрати.

Александра Николајевић,
3—8 к. број 1803.

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.